1936. évi XXX. törvény

a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása és a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában Genfben 1929. évi július hó 27. napján kelt egyezmények becikkelyezéséről[1]

1. § A hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1929. évi július hó 27. napján kelt genfi egyezmény, a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában Genfben 1929. évi július hó 27. napján kelt egyezmény, a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában kelt egyezményhez tartozó függelék, valamint a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei sorsának javítása végett 1906. évi július hó 6-án Genfben kötött egyezmények módosítására és a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló egyezmény kidolgozására összehívott 1929. évi július hó 27-iki diplomáciai értekezlet záró okmánya az ország törvényei közé iktattatnak.

2. § Az 1. §-ban említett okmányok eredeti francia[2] szövege és hivatalos magyar fordítása a következő:

Genfi egyezmény a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására[3]

A Német Birodalom Elnöke, az Amerikai Egyesült Államok Elnöke, az Osztrák Köztársaság Szövetségi Elnöke, Ő Felsége a Belgák Királya, Bolívia Köztársaság Elnöke, a Brazíliai Egyesült Államok Köztársaságának Elnöke, Ő Felsége Nagy-Britannia, Irország és a Tengerentúli Brit Birtokok Királya, India Császára, Ő Felsége a Bolgárok Királya, Chile Köztársaság Elnöke, a Kínai Köztársaság Elnöke, Columbia Köztársaság Elnöke, Cuba Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Dánia és Izland Királya, Santo Domingo Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Egyiptom Királya, Ő Felsége Spanyolország Királya, az Észt Köztársaság Elnöke, a Finn Köztársaság Elnöke, a Francia Köztársaság Elnöke, a Görög Köztársaság Elnöke, Ő Főméltósága Magyarország Kormányzója, Ő Felsége Olaszország Királya, Ő Felsége Japán Császára, a Lett Köztársaság Elnöke, Ő Királyi Fensége Luxemburg Nagyhercegnője, a Mexicói Egyesült Államok Elnöke, Nicaragua Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Norvégia Királya, Ő Felsége Németalföld Királynője, Ő Császári Felsége a Perzsa Sah, a Lengyel Köztársaság Elnöke, a Portugál Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Románia Királya, Felsége a Szerbek, Horvátok és Szlovének Királya, Ő Felsége Sziám Királya, Ő Felsége Svédország Királya, a Svájci Szövetségi Tanács, a Csehszlovák Köztársaság Elnöke, a Török Köztársaság Elnöke, Uruguay Keleti Köztársaság Elnöke, a Venezuelai Egyesült Államok Köztársaságának Elnöke,

egyaránt áthatva attól az óhajtól, hogy a háborúval elválaszthatatlanul összefüggő bajokat tőlük telhetőleg csökkentsék és ebből a célból a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására Genfben 1864. augusztus 22-én és 1906. július 6-án megállapított rendelkezéseket tökéletesíteni és kiegészíteni óhajtván,

elhatározták, hogy ebből a célból új Egyezményt kötnek és Meghatalmazottaikat megnevezték,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik bemutatása után a következőkben állapodtak meg:

---

1 Kihirdetve: 1936. X. 25.
2 A francia nyelvű szöveg közlésétől eltekintünk.
3 Az 1954. évi 32. törvényerejű rendelettel közzétett Egyezmény 59. cikke szerint a szerződő felek közötti viszonylatban az új Egyezmény a korábbi helyébe lép. Az új Egyezmény szövege megjelent a Magyar Közlöny 2000/112. számában közzétett 2000/17. Nemzetközi Szerződésben.

1. Cikk. A hivatalosan a hadsereghez tartozó katonai és egyéb személyek megsebesülésük vagy megbetegedésük esetén minden körülmények közt kíméletben és védelemben részesítendők; az ilyeneket az a hadviselő fél, amelynek hatalmába kerültek, tartozik nemzetiségi különbség nélkül, emberséges bánásmódban részesíteni és gondozni.

Mindamellett az a hadviselő fél, amely sebesülteket és betegeket kénytelen ellenfelének hátrahagyni, ezek ápolására egészségügyi személyzetének és felszerelésének egy részét, amennyire ezt a katonai követelmények engedik, velük otthagyni köteles.

2. Cikk. Valamely hadseregnek a másik hadviselő fél hatalmába jutott sebesültjei és betegei az előbbi cikk értelmében őket megillető gondozás fenntartásával hadifoglyokká válnak és velük szemben a nemzetközi jognak a foglyokra vonatkozó általános szabályai alkalmazandók.

Mindazonáltal a hadviselő feleknek jogukban áll, hogy a sebesült vagy beteg foglyok érdekében és a fennálló kötelezettségeken túlmenőleg célszerűeknek látszó kikötésekben állapodjanak meg.

3. Cikk. Minden ütközet után a csatateret birtokában tartó hadviselő fél köteles intézkedni, hogy a sebesültek és a halottak felkutattassanak és ezek a fosztogatással és a kegyetlenkedéssel szemben megvédelmeztessenek.

Valahányszor a körülmények megengedik, helyi fegyverszünetben vagy a tüzelés megszakításában kell megállapodni, hogy a harcvonalak közt maradt sebesültek elvitele megengedtessék.

4. Cikk. A hadviselő felek a lehető legrövidebb időn belül kölcsönösen közlik egymással a felszedett vagy megtalált sebesültek, betegek és halottak neveit, valamint a személyazonosságuk megállapítására alkalmas összes adatokat.

Kiállítják és megküldik a halotti bizonyítványokat.

Hasonlóképpen összegyüjtik és megküldik a csatatereken vagy a halottaknál talált személyi használatra szánt összes tárgyakat, különösen a személyazonossági lapok felét, amelyeknek másik fele a holttesten hagyandó.

Ügyelnek arra, hogy a halottakat eltemetésük vagy elhamvasztásuk előtt figyelmes, ha lehet, orvosi vizsgálatnak vessék alá a végett, hogy a halál megállapíttassék, a személyazonosság biztosíttassék, és hogy erről számot lehessen adni.

Ügyelnek azonkívül arra, hogy a halottakat tisztességesen eltemessék, hogy sírjaikat tiszteletben tartsák és hogy azok mindig megtalálhatók legyenek.

Ebből a célból az ellenségeskedések kezdetén hivatalos szervezetet létesítenek a sírok gondozására a célból, hogy az esetleges exhumálások lehetővé tétessenek és a holttestek személyazonossága megállapíttassék, bárhol legyen is a sírok sorozatos fekvése.

Az ellenségeskedések beszüntetése után kicserélik a sírok, valamint a temetőikben és máshol eltemetett halottak jegyzékét.

5. Cikk. A katonai hatóságok a lakosságot felszólíthatják, hogy ellenőrzés mellett felebaráti szeretetből a hadseregek sebesültjeinek és betegeinek összeszedésénél és ápolásánál közreműködjenek, különleges védelmet és bizonyos kedvezményeket biztosítva azok számára, akik a felhívásnak eleget tesznek.

6. Cikk. A mozgó egészségügyi alakulatokat, vagyis azokat, amelyeknek rendeltetése, hogy a hadrakelt sereget kövessék, valamint az egészségügyi szolgálat helyhez kötött intézeteit a hadviselő felek tiszteletben fogják tartani és védelmükbe veszik.

7. Cikk. Az egészségügyi alakulatok és intézetek védelme megszűnik, ha azokat az ellenségre nézve káros műveletek véghezvitelére használják.

8. Cikk. A 6. Cikkel biztosított védelemnek valamely egészségügyi alakulattól vagy intézettől való elvonására nem tekinthető alkalmasnak:

1. az a tény, hogy az alakulat vagy az intézet személyzete fegyverrel van ellátva és saját vagy sebesültjei és betegei védelmére fegyverét használja;

2. az a tény, hogy a fegyveres betegápolók hiányában az alakulatot vagy intézetet készültség vagy őrség védelmezi;

3. az a tény, hogy az alakulatnál vagy intézetnél a sebesültektől és betegektől elvett, de az illetékes helyre még be nem küldött hordozható fegyverek és lőszerek vannak;

4. az a tény, hogy az alakulatnál vagy intézetnél ennek szervi részét nem képező állategészségügyi személyzet és anyag található.

9. Cikk. A kizárólag a sebesültek felszedésére, szállítására és kezelésére, valamint az egészségügyi alakulatok és intézetek ügyvitelére alkalmazott személyzet, a hadsereghez tartozó tábori lelkészek minden körülmények között tiszteletben tartandók és védelemben részesítendők. Ha az ellenség kezébe esnek, nem kezelhetők hadifoglyokként.

Azok a katonák, akik különlegesen ki vannak képezve, hogy adott esetben mint kisegítő ápolók vagy sebesültvivők teljesítsenek szolgálatot a sebesültek és betegek felszedésénél, szállításánál és kezelésénél és igazoló irattal vannak ellátva, ha ilyen ténykedésük közben esnek fogságba, ugyanolyan kedvezményes elbánásban részesülnek, mint az állandó egészségügyi személyzet.

10. Cikk. A 9. Cikk első bekezdésében említett személyzettel egyenlő elbírálásban részesül a kormányuk által szabályszerűen elismert és engedélyezett önkéntes segítőegyesületeknek oly személyzete, amely ugyanazon műveleteknél van alkalmazva, mint az említett bekezdésben jelzett személyzet, azzal a kikötéssel, hogy az ily egyesületek személyzete a katonai törvények és szabályzatok alá tartozik.

A Magas Szerződő Felek mindegyike még béke idején, vagy az ellenségeskedések megkezdésekor vagy folyamán, de mindenesetre az egyesületek szolgálatainak tényleges igénybevétele előtt közli a másikkal azoknak az egyesületeknek a nevét, amelyeknek engedélyezte, hogy felelőssége alatt hadserege hivatalos egészségügyi szolgálatának segítségére legyenek.

11. Cikk. Valamely semleges állam elismert egyesülete csak a saját kormányának előzetes beleegyezésével és magának a hadviselő félnek az engedélyével jöhet egészségügyi személyzetével és alakulataival valamely hadviselő fél támogatására.

Az a hadviselő fél, amely a támogatást elfogadta, erről, a támogatás igénybevétele előtt értesíti az ellenséget.

12. Cikk. A 9., 10. és 11. Cikkekben jelzett egyének, ha az ellenfél hatalmába jutottak, nem tarthatók fogva.

Ellenkező értelmű megállapodás hiányában, mihelyt elutazásuk lehetővé válik és a katonai körülmények megengedik, visszaküldendők ahhoz a hadviselő félhez, amelyhez tartoznak.

Visszaszállításuk idejéig az ellenfél vezetése mellett folytatják hivatásukat; főleg annak a hadviselő félnek a sebesültjei és betegei ápolásánál alkalmazandók, amelyhez tartoznak.

Elutazásuk alkalmával magukkal viszik a tulajdonukat képező tárgyakat, eszközöket, fegyvereket és szállítási eszközöket.

13. Cikk. A hadviselő felek a 9., 10. és 11. Cikkekben jelzett személyzet részére arra az időre, míg hatalmukban van, ugyanolyan eltartást, lakást, fizetést és zsoldot biztosítanak, mint a hadseregük megfelelő személyzetének.

Az ellenségeskedések megkezdésekor megegyeznek egészségügyi személyzetük rendfokozatainak viszonylatáról.

IV. Fejezet

Az épületekről és felszerelésekről

14. Cikk. Az ellenfél hatalmába került összes mozgó egészségügyi alakulatok megtartják felszerelésüket, szállító eszközeiket és járműveket vezető személyzetüket.

A katonai hatóság azonban ezeket a sebesültek és betegek ápolására felhasználhatja; visszaadásuk az egészségügyi személyzetre nézve érvényes feltételek mellett és amennyire lehet, azzal egyidejűleg történik.

15. Cikk. A hadsereg helyhez kötött egészségügyi intézeteinek épületeire és felszerelésére a hadijog marad érvényben, de amíg ezekre a sebesülteknek és betegeknek van szükségük, rendeltetésüktől el nem vonhatók.

A hadműveletet végző csapatok parancsnokai azonban, ha katonai szempontból sürgősen szükséges, rendelkezhetnek velük, előzetesen biztosítva az ott ápolt sebesültek és betegek elhelyezését.

16. Cikk. Az egyezmény kedvezményeire jogosult egyesületek épületei magántulajdonnak tekintendők.

Az ilyen egyesületek felszerelése, bárhol legyen is található, ugyancsak magántulajdonnak tekintendő.

A háború törvényeivel és szokásaival a hadviselő felek részére elismert igénybevétel (rekvirálás) joga csak szükség esetén és csak akkor alkalmazható, ha a sebesültek és betegek biztonságáról gondoskodás történt.

V. Fejezet

Az egészségügyi szállításokról

17. Cikk. Az egészségügyi szállításokra berendezett s egyenkint vagy oszlopban közlekedő járművek úgy kezelendők, mint a mozgó egészségügyi alakulatok, a következő különleges rendelkezések szemmeltartásával:

A hadviselő fél, amely egyenkint vagy oszlopban haladó egészségügyi szállító járműveket fog el, ha katonai szempontokból szükséges, az ilyen járműveket megállíthatja, az oszlopot feloszlathatja, magára vállalván minden esetben a benne levő sebesülteket és betegeket. Az ilyen járműveket csak abban a körzetben használhatja, ahol elfogják és kizárólag egészségügyi célokra. Ezek a járművek, amint helyi jellegű használatuk megszűnt, a 14. Cikkben jelzett körülmények között visszaadandók.

A szállítmány mellé rendelt és erre vonatkozólag szabályszerű igazolvánnyal ellátott katonai személyzet az egészségügyi személyzetre vonatkozólag a 12. Cikkben jelzett körülmények között és a 18. Cikk utolsó bekezdésének tekintetbevételével visszaküldendő.

A szállításokra különlegesen szervezett összes szállítóeszközök és az ily szállítóeszközöknek az egészségügyi szolgálathoz tartozó felszerelési anyaga a IV. fejezet rendelkezései szerint adandók vissza.

A nem az egészségügyi szolgálathoz tartozó katonai szállítóeszközök fogataikkal együtt elfoghatók.

A polgári személyzet és a rekvirálásból származó összes szállítóeszközök a nemzetközi jog általános szabályai alá tartoznak.

18. Cikk. Az egészségügyi szállítás eszközeiként használt légijárművek az alatt az idő alatt, míg kizárólag a sebesültek és betegek elszállítására, az egészségügyi személyzet és felszerelés szállítására szolgálnak, az egyezmény védelme alatt állanak.

Ezek fehérre festendők és feltűnően viselniök kell alsó és felső felületükön a nemzeti színek mellett a 19. Cikkben leírt ismertetőjelet.

Kifejezetten külön engedély nélkül tiltva van a tűzvonal és az orvosi főgyüjtőállomások előtt fekvő öv, nemkülönben általában az ellenséges vagy az ellenség által megszállt terület felett átrepülni.

Az egészségügyi légijárművek a leszállásra vonatkozó mindennemű felszólításnak engedelmeskedni tartoznak.

Ellenséges vagy az ellenség által megszállt területen az ilyen felszólításra történő, vagy esetleges leszállás esetén a sebesültek és betegek, valamint az egészségügyi személyzet és felszerelés, ideértve a légijárművet is, a jelen szerződésben foglalt kedvezményeket élvezik.

Az elfogott pilóta, a szerelők és a szikratávíró kezelői visszaadandók azzal a feltétellel, hogy az ellenségeskedések beszüntetéséig csak az egészségügyi szolgálatnál használhatók.

VI. Fejezet

Az ismertetőjelről

19. Cikk. Svájc iránti tiszteletből a szövetségi színek felcserélésével létesített címerkép, azaz fehér alapon nyugvó vöröskereszt, megmarad a hadsereg egészségügyi szolgálatának jelképeként és ismertetőjelként.

Azoknál az országoknál azonban, amelyek már a vöröskereszt helyett a vörös félholdat vagy a vörös oroszlánt és napot használják fehér alapon ismertetőjelként, ezek a jelvények a jelen egyezmény értelmében elfogadtatnak.

20. Cikk. A jelvénynek az illetékes katonai hatóság engedelmével rajta kell lennie a zászlókon, a karszalagokon, valamint az egészségügyi szolgálathoz tartozó minden felszerelésen.

21. Cikk. A 9. Cikk első bekezdése, valamint a 10. és 11. Cikkek értelmében védelmezett személyzet balkarján, a katonai hatóság által kiadott, lepecsételt és az ismertetőjellel ellátott karszalagot viselni tartozik.

A 9. Cikk első és második bekezdésében említett személyzet akár a katonai igazoló könyvecskébe írt bejegyzésből, akár külön okiratból álló személyazonossági irattal látandó el.

A 10. és 11. Cikkekben említett katonai egyenruhával nem bíró személyeket az illetékes katonai hatóság fényképes személyazonossági igazolvánnyal látja el, amely bizonyítja egészségügyi minőségüket.

Az igazoló iratoknak minden hadseregnél egyenlőknek és ugyanolyan alakúaknak kell lenniök.

Az egészségügyi személyzettől a tulajdonukat képező jelvényeket és személyazonossági iratokat elvenni semmi körülmények között sem szabad.

Elvesztés esetén joga van másodpéldányokra.

22. Cikk. Az egyezmény ismertető lobogója a katonai hatóság engedelmével csak az egyezmény védelme alatt álló egészségügyi alakulatokra és intézetekre tűzhető ki. Az ismertető lobogó mellé a helyhez kötött intézeteknél ki kell, a mozgó alakulatoknál pedig ki lehet tűzni annak a hadviselő félnek a nemzeti lobogóját, amelyhez az alakulat vagy intézet tartozik.

Azonban az ellenség hatalmába került egészségügyi alakulatok mindaddig, amíg ott vannak, csak az egyezmény lobogóját tűzhetik ki.

A hadviselő felek, amennyire azt a katonai követelmények engedik, megteszik a szükséges intézkedéseket aziránt, hogy mindennemű támadó művelet lehetőségének távoltartása céljából a szárazföldi, légi és tengeri ellenséges haderők előtt tisztán láthatók legyenek az egészségügyi alakulatokat és intézeteket jelző ismertető jelvények.

23. Cikk. Semleges országok oly egészségügyi alakulatai, amelyek a 11. Cikk feltételeinek megfelelőleg – szolgálatteljesítésre felhatalmazást nyertek, az egyezmény lobogója mellett annak a hadviselő félnek a nemzeti lobogóját tartoznak kitűzni, amelyhez tartoznak.

Jogukban áll addig, amíg valamely hadviselő fél érdekében teljesítenek szolgálatot, saját nemzeti lobogójukat is felvonni.

Az előző cikk második bekezdésének rendelkezései ezekre is alkalmazandók.

24. Cikk. A fehér alapon levő vöröskereszt-jelvény, valamint a *„vöröskereszt”* vagy *„genfi kereszt”* szavak akár béke, akár háború idején csak az egyezmény által védett egészségügyi alakulatok és intézetek, valamint a személyzet és felszerelés védelmére vagy megjelölésére használhatók.

Ugyanez áll a 19. Cikk második bekezdésében említett jelvényekre, az ezeket használó országokra nézve.

Másrészről a 10. Cikkben említett önkéntes segítő egyesületek a nemzeti törvényeknek megfelelőleg béke idején, emberbaráti tevékenységükkel kapcsolatban használhatják az ismertető jelvényt.

Az egyezmény jelvénye kivételesen és a nemzeti vöröskereszt (vörös félhold, oroszlán, nap) egyesületek valamelyikének kifejezett engedelmével használható béke idején kizárólag a sebesültek vagy betegek ingyenes kezelésére szolgáló segélyhelyek megjelölésére.

VII. Fejezet

Az egyezmény alkalmazásáról és végrehajtásáról

25. Cikk. Az egyezmény rendelkezéseit a Magas Szerződő Felek minden körülmények közt betartják.

Abban az esetben, ha háború idején valamelyik hadviselő fél nem volna tagja az egyezménynek, ennek rendelkezései mégis kötelezők maradnak az összes hadviselő felek között, akik ehhez csatlakoztak.

26. Cikk. A hadrakelt seregek főparancsnokai kötelesek a fenti cikkek végrehajtásának részleteiről gondoskodni, valamint az egyezményben meg nem jelölt esetekben, illetékes kormányhatóságaik utasítása értelmében és a jelen egyezmény főirányelveinek megfelelőleg intézkedni.

27. Cikk. A Magas Szerződő Felek megteszik a szükséges intézkedéseket aziránt, hogy csapataikat és különösen a védelemben részesülő személyzetet kioktassák a jelen egyezmény rendelkezéseire nézve és hogy ezeket a lakosság tudomására hozzák.

VIII. Fejezet

A visszaélések és a rendelkezések megszegéseinek megtorlásáról

28. Cikk. Azoknak a Magas Szerződő Feleknek kormányai, amelyeknek eddig nem voltak megfelelő törvényei, megteszik, vagy törvényhozásaik elé terjesztik azokat a szükséges intézkedéseket, melyeknek célja mindenkor meggátolni:

a) a jelvénynek, illetőleg a *vöröskereszt* vagy *genfi kereszt*, elnevezésnek, valamint minden utánzás jellegével bíró jelnek és elnevezésnek, a jelen egyezmény értelmében arra fel nem jogosított egyének vagy testületek által, akár üzleti, akár egyéb célból való használatát;

b) a felcserélt szövetségi színeknek Svájc iránti tiszteletből történt elfogadása folyományaképpen a svájci Szövetség címereinek vagy utánzatának jellegével bíró jelnek, akár gyári vagy kereskedelmi jelzés, avagy ennek alkotórésze gyanánt, akár a kereskedelmi tisztességgel ellenkező célból, akár a svájci nemzeti érzés megsértésére alkalmas körülmények között magánosok vagy testületek által való használatát.

A jelek vagy a *vöröskereszt*, illetve *genfi kereszt* elnevezés utánzatának jellegével bíró jelvények vagy elnevezések *a)* alatt említett, valamint a svájci Szövetség címereinek vagy utánzatának jellegével bíró jelek *b)* alatt jelzett eltiltása az egyes törvényhozások által meghatározott időponttól kezdve, de legkésőbb az egyezmény életbelépése után öt évre lép hatályba. Ettől a hatálybalépéstől kezdve a fenti tilalommal ellenkező gyári vagy kereskedelmi jelzés felvétele nincs megengedve.

29. Cikk. A Magas Szerződő Felek kormányai a büntető törvényeik elégtelensége esetén megteszik vagy ugyancsak törvényhozásaik elé terjesztik a jelen egyezmény rendelkezéseivel ellentétben álló cselekmények megakadályozása céljából háború idején szükséges intézkedéseket.

Az ezen megakadályozásra vonatkozó rendelkezéseket a jelen egyezmény jóváhagyásától számított öt éven belül közlik egymással a svájci Szövetségi Tanács útján.

30. Cikk. Az egyezmény minden állítólagos megsértése tárgyában valamely hadviselő fél kérésére az érdekelt felek közt megállapítandó eljárás szerint vizsgálat indítandó; ha a sérelem megállapítást nyert, a hadviselő felek azt a lehető legrövidebb idő alatt megszüntetik és megakadályozzák.

Zárórendelkezések

31. Cikk. A jelen egyezmény, amely a mai napról keltezendő, 1930. évi február hó 1-ig írható alá a Genfben, 1929. évi július hó 1-én megnyitott konferencián képviselt államok, valamint a konferencián nem képviselt ama államok nevében, amelyek az 1864. vagy 1906. évi genfi egyezmények részesei.

32. Cikk. A jelen egyezmény, mihelyt lehetséges, meg fog erősíttetni.

A megerősítő okiratok Bernben fognak letétetni.

Minden megerősítő okirat letételéről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek hiteles másolatát a svájci Szövetségi Tanács megküldi mindazon államok kormányainak, amelyeknek nevében az egyezményt aláírták vagy a csatlakozást bejelentették.

33. Cikk. A jelen egyezmény legalább két megerősítő okirat letétbehelyezésétől számított hat hónap mulva lép életbe.

Utólag a Magas Szerződő Felek mindegyikére nézve a saját megerősítő okiratának letételétől számított hat hónap mulva lép életbe.

34. Cikk. A jelen egyezmény a Magas Szerződő Felek közötti viszonylatban az 1864. évi augusztus hó 22-i és az 1906. évi július hó 6-i egyezmények helyébe lép.

35. Cikk. A jelen egyezmény életbelépése napjától nyitva áll mindazon államok nevében való csatlakozás számára, amelyek nevében ez az egyezmény nem íratott alá.

36. Cikk. A csatlakozásokat a svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni és az oda való beérkezésük napja után hat hónapra válnak hatályossá.

A svájci Szövetségi Tanács a csatlakozásokat közli mindazon államok kormányaival, amelyek nevében az egyezményt aláírták vagy a csatlakozást bejelentették.

37. Cikk. A hadiállapot azonnal hatályossá teszi a hadviselő hatalmak által az ellenségeskedések megkezdése előtt vagy után letett megerősítéseket és bejelentett csatlakozásokat. A hadiállapotban levő hatalmaktól beérkező megerősítések vagy csatlakozások közlése a svájci Szövetségi Tanács által a legrövidebb úton fog eszközöltetni.

38. Cikk. A Magas Szerződő Felek bármelyikének jogában áll, hogy ezt az egyezményt felmondja. A felmondás csak a svájci Szövetségi Tanácshoz intézett írásbeli bejelentéstől számított egy év mulva válik hatályossá. A svájci Szövetségi Tanács a bejelentést közli az összes Magas Szerződő Felek kormányaival.

A felmondásnak csak arra a Magas Szerződő Félre van kihatása, amelytől származik.

Egyébként a felmondásnak nincs hatálya oly háború folyamán, amelyben a felmondó hatalom részt vesz. Ebben az esetben ez az egyezmény az egy évi határidőn túl a béke megkötéséig hatályban marad.

39. Cikk. A jelen egyezménynek egy hitelesített másolata a svájci Szövetségi Tanács útján a Nemzetek Szövetségének levéltárában letétbe helyezendő. Ugyanígy közöltetni fognak a Nemzetek Szövetségével a Svájci Szövetségi Tanács által a hozzáérkezett megerősítések, csatlakozások és felmondások.

Minek hiteléül a fentnevezett Meghatalmazottak a jelen Egyezményt aláírták.

Kelt Genfben, ezerkilencszázhuszonkilencedik évi július hó huszonhetedikén egy példányban, amely a svájci Szövetség levéltárában marad letéve, s amelynek hitelesített másolatai megküldendők az értekezletre meghívott összes államok kormányainak.

[Aláírások]

Genfi egyezmény a hadifoglyokkal való bánásmódról [1]

A Német Birodalom Elnöke, az Amerikai Egyesült Államok Elnöke, az Osztrák Köztársaság Szövetségi Elnöke, Ő Felsége a Belgák Királya, Bolívia Köztársaság Elnöke, a Braziliai Egyesült Államok Köztársaságának Elnöke, Ő Felsége Nagy-Britannia, Irország és a Tengerentúli Brit Birtokok Királya, India Császára, Ő Felsége a Bolgárok Királya, Chile Köztársaság Elnöke, a Kínai Köztársaság Elnöke, Columbia Köztársaság Elnöke, Cuba Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Dánia és Izland Királya, San Domingo Köztársaság Elnöke, Felsége Egyiptom Királya, Ő Felsége Spanyolország Királya, az Észt Köztársaság Elnöke, a Finn Köztársaság Elnöke, a Francia Köztársaság Elnöke, a Görög Köztársaság Elnöke, Ő Főméltósága Magyarország Kormányzója, Ő Felsége Olaszország Királya, Ő Felsége Japán Császára, a Lett Köztársaság Elnöke, Ő Királyi Fensége Luxemburg Nagyhercegnője, a Mexicói Egyesült Államok Elnöke, Nicaragua Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Norvégia Királya, Ő Felsége Németalföld Királynője, Ő Császári Felsége a Perzsa Sah, a Lengyel Köztársaság Elnöke, a Portugál Köztársaság Elnöke, Ő Felsége Románia Királya, Ő Felsége a Szerbek, Horvátok és Szlovének Királya, Ő Felsége Sziám Királya, Felsége Svédország Királya, a Svájci Szövetségi Tanács, a Csehszlovák Köztársaság Elnöke, a Török Köztársaság Elnöke, Uruguay Keleti Köztársaság Elnöke, a Venezuelai Egyesült Államok Köztársaságának Elnöke,

elismerve, hogy a háború, mint végső eszköz esetén minden hatalomnak kötelessége, hogy a háború elkerülhetetlen könyörtelenségeit a lehetőség szerint enyhítse és a hadifoglyok helyzetét megkönnyítse;

attól az óhajtól vezéreltetve, hogy azon elveket, amelyek a hágai nemzetközi egyezményeket, különösen a haditörvényekre és szokásokra vonatkozó Egyezményt és az ahhoz mellékelt Szabályzatot sugallták, továbbfejlesztik;

elhatározták, hogy ebből a célból Egyezményt kötnek és Meghatalmazottaikat megnevezték,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik bemutatása után a következőkben állapodtak meg:

I. Cím

Általános rendelkezések

1. Cikk. Ez az egyezmény a VII. Cím rendelkezéseinek fenntartása mellett alkalmazandó:

1) a szárazföldi háború törvényeire és szokásaira vonatkozó, 1907. évi október hó 18-i hágai egyezményhez csatolt szabályzat 1., 2. és 3. Cikkeiben említett és az ellenség által elfogott összes személyekre:*

2) a hadviselő felek haderejéhez tartozó és az ellenség által tengeri vagy légi hadműveletek folyamán elfogott egyénekre, kivéve, ha az elfogatás körülményei más elbánás alkalmazását elkerülhetetlenné teszik. Azonban az ilyen elbánás ennek az Egyezménynek alapelveivel nem ellenkezhetik; ez azonnal megszüntetendő, mihelyt a foglyul ejtettek valamely fogolytáborba érkeznek.

2. Cikk. A hadifoglyok az ellenséges hatalomnak, nem pedig az őket foglyul ejtő egyéneknek, vagy csapattesteknek vannak a hatalmában.

---

1 Az 1954. évi 32. törvényerejű rendelettel közzétett Egyezmény 134. cikke szerint a szerződő felek közötti viszonylatban az új Egyezmény a korábbi helyébe lép. Az új Egyezmény szövege megjelent a Magyar Közlöny 2000/112. számában közzétett 2000/19. Nemzetközi Szerződésben.

Velük mindig emberségesen kell bánni és őket különösen az erőszakos cselekedetekkel, a sértegetésekkel és a nyilvános kíváncsisággal szemben megvédeni.

Tilos velük szemben megtorló rendszabályokat (represszáliákat) alkalmazni.

3. Cikk. A hadifoglyoknak joguk van személyük és becsületük tiszteletbentartásához. A nőkkel a nemüket megillető teljes tisztelettel kell bánni.

A hadifoglyok megtartják polgári jogaik teljességét.

4. Cikk. A hadifoglyokat fogvatartó hatalom tartozik ellátásukról gondoskodni.

A hadifoglyokkal való bánásmódban megkülönböztetések csak akkor engedhetők meg, ha ezek alapjául a kedvezményeket élvezők katonai rendfokozata, testi vagy szellemi egészségi állapota, hivatásbeli képessége, vagy neme szolgál.

II. Cím

Az elfogatásról

5. Cikk. Minden hadifogoly, ha erre vonatkozólag hozzá kérdést intéznek, tartozik valódi nevét és rendfokozatát, vagy törzskönyvi anyakönyvi számát bemondani.

Ha ezt a szabályt nem tartja be, kiteszi magát annak, hogy a csoportjába tartozó hadifoglyoknak járó kedvezményeket vele szemben korlátozzák.

A hadifoglyok semmiképpen sem kényszeríthetők arra, hogy hadseregük vagy országuk helyzetére vonatkozólag felvilágosítást adjanak. A feleletet megtagadó hadifoglyokat sem fenyegetni, sem bántalmazni, sem semmiféle kellemetlenségnek, vagy kedvezőtlen helyzetnek kitenni nem szabad.

Azt a hadifoglyot, aki testi vagy szellemi állapot amiatt nem képes személyazonosságára vonatkozó adatokat közölni, át kell adni az egészségügyi szolgálatnak.

6. Cikk. A fegyverek, lovak, katonai felszerelés és a katonai iratok kivételével, a személyi használatra szolgáló összes ruhák és tárgyak a hadifogoly birtokában maradnak, ideértve a fémsisakokat és gázálarcokat is.

A hadifoglyoknál levő pénz csak valamely tisztnek parancsára és összegének megállapítása után vehető el. Erről átvételi elismervényt kell kiállítani. Az így elvett pénzt az illető hadifogoly számlájára kell vezetni.

A személyazonossági igazolványokat, a rendfokozati jelvényeket, kitüntetéseket és az értéktárgyakat a hadifoglyoktól elvenni nem szabad.

I. Szakasz

A hadifoglyoknak az a arcvonal mögé való továbbításáról

7. Cikk. A hadifoglyokat elfogatásuk után a lehető legrövidebb időn belül az arcvonaltól elég távol eső helyre kell továbbítani, hogy veszélyen kívül legyenek.

A veszélyes szakaszokon ideiglenesen csak azok a hadifoglyok tarthatók vissza, akikre nézve sebesülésük, vagy betegségük miatt a továbbítás nagyobb veszéllyel járna, mint az ottmaradás.

A hadifoglyokat az arcvonalszakaszból való továbbításukig ok nélkül veszélynek kitenni nem szabad.

A hadifoglyok gyalogos továbbítása rendes körülmények közt csak napi 20 kilométeres szakaszonként történhetik, kivéve, ha víz és élelmiszerraktárak eléréséhez hosszabb szakaszokra van szükség.

8. Cikk. A hadviselő felek tartoznak a lehető legrövidebb időn belül a 77. Cikk szerint szervezett tudakozódóhivatalok útján, kölcsönösen közölni minden fogságba jutást. Hasonlóképpen tartoznak kölcsönösen tudatni egymással azt a hivatalos címet, ahová a hozzátartozóknak a hadifoglyokhoz szóló levelezése intézhető.

Amint lehetséges, minden hadifogolynak alkalmat kell adni, hogy a 36. és következő cikkekben foglalt feltételek mellett önmaga levelezhessen családjával.

Ami a tengeren elfogott hadifoglyokat illeti, ennek a cikknek a rendelkezéseit a kikötőbe való érkezés után lehetőleg mielőbb alkalmazni kell.

II. Szakasz

A hadifogolytáborokról

9. Cikk. A hadifoglyok városban, erődben, vagy bármely helyen internálhatók azzal a kötelezettséggel, hogy onnan bizonyos határokon túl ne távozzanak. Ugyanígy internálhatók körülzárt táborokban is; elzárni vagy külön őrizni őket csakis elengedhetetlen biztonsági vagy egészségi szempontokból lehet és csakis addig, míg fennállanak azok a körülmények, melyek ezt a rendszabályt szükségessé teszik.

Az egészségtelen, vagy mérsékelt égövi tájakra való egyénekre veszélyes éghajlatú vidékeken elfogott hadifoglyok azonnal, amint csak lehetséges, egészségesebb vidékekre szállítandók.

A hadviselő felek, amennyire csak lehet, elkerülik, hogy különböző fajú, vagy nemzetiségű hadifoglyokat ugyanabban a táborban helyezzenek el.

A hadifoglyokat nem szabad semmi körülmények közt sem visszavinni olyan vidékre, ahol ki lehet téve az arcvonal tüzének, sem pedig arra felhasználni, hogy jelenlétével bizonyos pontok vagy bizonyos vidékek az ágyúzással szemben biztonságba helyeztessenek.

1. Fejezet

A tábor berendezéséről

10. Cikk. A hadifoglyok az egészségügyi és tisztasági követelményeknek a lehető legnagyobb mértékben megfelelő épületekben vagy barakokban helyezendők el.

A helyiségeknek teljesen szárazaknak, elegendően fűtötteknek és világítottaknak kell lenniök. A tűzveszéllyel szemben minden intézkedést meg kell tenni.

A hálóhelyiségeknél a felület, a levegő köbtartalma, a berendezés és a fekvőhelyek anyaga tekintetében a feltételek ugyanazok, mint a fogvatartó hatalom pótkereteinél levő csapatoknál.

2. Fejezet

A hadifoglyok élelmezéséről és ruházatáról

11. Cikk. A hadifoglyok élelmiszeradagainak mennyiségileg és minőségileg a pótkeretek csapataival egyenlőknek kell lenniök.

A hadifoglyoknak továbbá módot kell adni arra, hogy rendelkezésükre álló élelmiszerpótlásaikat maguk elkészíthessék.

Elegendő ivóvizet kell kapniok. A dohányzást a hadifoglyoknak meg kell engedni. A hadifoglyokat a konyhánál alkalmazni lehet.

Az élelmezést érintő mindennemű kollektív fegyelmi rendszabály tilos.

12. Cikk. A hadifoglyok ruházatát, fehérneműjét és lábbelijét a fogvatartó hatalom adja. Ezeknek a cikkeknek pótlásáról és javításáról rendszeresen kell gondoskodni. Azonkívül azoknak, akik dolgoznak, ott, ahol a munka természete megkívánja, munkaruhát kell adni.

Minden táborban kantinokat kell felállítani, ahol a hadifoglyok helyi kereskedelmi árakon élelmiszert és használati cikkeket szerezhetnek be.

A kantinból a tábor vezetőségéhez befolyt hasznot a hadifoglyok javára kell fordítani.

3. Fejezet

A táborok egészségügyéről

13. Cikk. A hadviselő felek tartoznak a táborok tisztaságának és egészségének biztosítására, valamint a járványok megelőzésére szükséges összes egészségügyi rendszabályokat alkalmazni.

A hadifoglyoknak nappal és éjjel az egészségügyi szabályoknak megfelelő és állandóan tisztán tartott berendezések álljanak rendelkezésükre.

Azonkívül fürdők és zuhanyok mellett, amelyekkel a táborok a lehetőséghez képest felszerelendők, a foglyoknak testi tisztaságuk ápolására elegendő mennyiségű vizet kell adni.

Lehetővé kell tenni, hogy testgyakorlatokat végezzenek és hogy a szabad levegőt élvezhessék.

14. Cikk. Minden tábornak kell betegszobájának lennie, ahol a hadifoglyok mindazt az ápolást megkapják, amire szükségük lehet. Adott esetben a ragályos betegségben szenvedő betegek számára elkülönített helyiségeket kell fenntartani.

Az ápolási költségeket, ideértve a testhiányok pótlására szolgáló ideiglenes készülékek költségeit is, a fogvatartó hatalom fedezi.

A hadviselő felek kívánatra tartoznak minden ápolt hadifogolynak hivatalos bizonylatot adni betegsége neméről és tartamáról, valamint a kezelésről, amelyben részesült.

A hadviselő feleknek jogukban áll egymást különleges egyezmények útján kölcsönösen felhatalmazni, hogy a táborokban fogoly honfitársaik ápolására orvosokat és betegápolókat visszatartsanak.

A fontos sebészi beavatkozást igénylő, vagy súlyos betegségben szenvedő foglyokat a fogvatartó hatalom költségére fel kell venni a kezelésükre alkalmas bármely katonai vagy polgári intézménynél.

15. Cikk. A hadifoglyokat havonta legalább egyszer orvosilag meg kell vizsgálni. A vizsgálat célja az, hogy ellenőrizze az általános egészségi állapotot és a tisztaságot és hogy felderítse a ragályos betegségeket, főleg a gümőkórt és a nemibetegségeket.

4. Fejezet

A hadifoglyok szellemi és erkölcsi szükségleteiről

16. Cikk. A hadifoglyoknak vallásuk gyakorlására teljes szabadságot kell biztosítani, ideértve a hitfelekezetük istentiszteletein való részvételt, azon egyetlen feltétel alatt, hogy a katonai hatóság részéről előírt rend- és közbiztonsági szabályokat betartják.

Valamely hitfelekezet hadifogoly lelkészeinek, akármi is legyen ennek a hitfelekezetnek az elnevezése, meg kell engedni, hogy lelkészi ténykedésüket hitsorsosaik között teljes mértékben gyakorolják.

17. Cikk. A hadviselő felek lehetőleg elősegítik a hadifoglyok által rendezett szellemi és sportszerű szórakozásokat.

5. Fejezet

A táborok belső fegyelméről

18. Cikk. Minden hadifogolytábort egy felelős tiszt parancsnoksága alá kell helyezni.

A hadifoglyok a honfitársaikkal szemben saját hadseregüknél érvényes szabályzatok által előírt külső tiszteletadás jelein kívül tisztelegni tartoznak a fogvatartó hatalom összes tisztjeinek.

A hadifogoly tisztek csak a fogvatartó hatalom ugyanolyan vagy magasabb rendfokozatú tisztjeinek tartoznak tisztelegni.

19. Cikk. A rendfokozatok jeleinek és a kitüntetéseknek viselése meg van engedve.

20. Cikk. Mindennemű szabályzat, rendelet, értesítés és közlemény olyan nyelven közlendő a hadifoglyokkal, amelyet azok megértenek. Ugyanez az elv alkalmazandó a kihallgatásokra.

6. Fejezet

A tisztekre és a hasonállásúakra vonatkozó különleges rendelkezések

21. Cikk. A hadviselő felek az ellenségeskedések megkezdésekor közölni tartoznak egymással a hadseregeiknél érvényben levő címeket és rendfokozatokat, hogy az egyenlő rendfokozatú tisztek és hasonló állásúak között az egyenlő bánásmódot biztosíthassák.

A hadifogoly tiszteket és hasonló állásúakat a rendfokozatuknak és koruknak megfelelő bánásmódban kell részesíteni.

22. Cikk. A tiszti táborok kiszolgálásának biztosítására ugyanahhoz a hadsereghez tartozó és amennyiben lehet, ugyanazt a nyelvet beszélő hadifogoly katonákat kell vezényelni elegendő számban és tekintettel a tisztek és hasonló állásúak rendfokozatára.

Ezek élelmezésüket és ruházatukat a fogvatartó hatalom által kiutalt zsoldjukból fedezik. Az étkezdének maguk a tisztek által való kezelését mindenképpen támogatni kell.

7. Fejezet

A hadifoglyok pénzbeli segédforrásairól

23. Cikk. A hadifogoly tisztek és hasonló állásúak a hadviselő hatalmak között létesült és főleg a 24. Cikkben említett külön megegyezés fenntartásával a fogvatartó hatalomtól ugyanazt a fizetést kapják, mint az illető hatalom megfelelő rendfokozatú tisztjei, azzal a feltétellel, hogy ez a fizetés ne emelkedjék túl azon, amelyhez joguk van annak az államnak hadseregében, amelyet szolgáltak. Ezt a fizetést teljes egészében kapják, ha lehet havonta egyszer, a nélkül, hogy a fogvatartó hatalom terhére eső költségekért bármiféle levonás történhetnék, még akkor sem, ha ez az ő javukra esnék.

A hadviselő felek közt létrejött megegyezés állapítja meg az ezeknél a fizetéseknél alkalmazandó váltóárfolyamot; ilyen megegyezés hiányában az ellenségeskedések megkezdésekor érvényes árfolyamot kell elfogadni.

A hadifoglyoknak fizetés(zsold)képpen kifizetett összegek az ellenségeskedések megszűntével az általuk szolgált hatalom által megtérítendők.

24. Cikk. A hadviselő felek az ellenségeskedések megkezdésekor, közös megegyezéssel megállapítják azt a legnagyobb készpénzösszeget, amelyet a különböző rendfokozatú és osztályba tartozó hadifoglyok maguknál tarthatnak. A hadifoglyoktól elvett, vagy részére visszatartott ezt meghaladó összeg, valamint részéről történő minden pénzletét a számlájára vezetendő és más pénznemre beleegyezése nélkül át nem változtatható.

Fogságuk végén a hadifoglyoknak ki kell fizetni a számlájuk szerint őket megillető egyenleget.

Fogságuk alatt elő kell segíteni nekik, hogy ezeket, az összegeket egészben vagy részben átutalhassák hazájukban levő bankokba vagy magánosokhoz.

8. Fejezet

A hadifoglyok áthelyezéséről

25. Cikk. Ha csak a hadműveletek menete meg nem követeli, a beteg és sebesült hadifoglyokat, amennyiben gyógyulásukat az utazás veszélyeztetné, áthelyezni nem szabad.

26. Cikk. Áthelyezés esetén a hadifoglyokat új rendeltetési helyükről előzetesen hivatalosan értesíteni kell; személyes használatukra szánt tárgyaikat, levelezésüket és a címükre érkezett csomagokat magukkal vihetik.

Minden szükséges intézkedést meg kell tenni, hogy a régi táborukba címzett leveleiket és csomagjaikat haladéktalanul továbbítsák.

Az áthelyezett foglyok részére letétbe helyezett pénzeket, új tartózkodási helyük illetékes hatóságához kell áttenni.

Az áthelyezéssel járó költségek a fogvatartó hatalmat terhelik.

III. Szakasz

A hadifoglyok munkájáról

I. Fejezet

Általános rendelkezések

27. Cikk. A hadviselő felek az alkalmas hadifoglyokat rendfokozatuk és képességeik szerint alkalmazhatják mint munkásokat, a tisztek és hasonló állásúak kivételével.

Mindazonáltal, ha valamely tiszt vagy hasonló állású, neki megfelelő munkát kér, ezt a lehetőséghez képest meg kell engedni.

A hadifogoly altisztek csak felügyelői munkára kényszeríthetők, hacsak kifejezetten nem kérnek fizetéssel járó munkát.

A hadviselő felek kötelesek a fogság egész tartama alatt a munkából eredő baleseteknek áldozatul esett hadifoglyokat a fogvatartó hatalom törvényei értelmében az ugyanolyan csoportba tartozó munkásokra alkalmazandó rendelkezések által biztosított kedvezményben részesíteni. Ami azokat a hadifoglyokat illeti, akikre az illető állam törvényei értelmében ezek a törvényes rendelkezések nem alkalmazhatók, ez az állam kötelezi magát, hogy törvényhozásának ajánlani fogja az áldozatok méltányos kártalanítását célzó rendelkezések létesítését.

2. Fejezet

A munka szervezéséről

28. Cikk. A fogvatartó hatalom magára vállalja a teljes felelősséget a magánosok részére dolgozó hadifoglyok ellátása, gondozása, a velük való bánásmód és a munkabér kifizetése tekintetében.

29. Cikk. A hadifogoly nem alkalmazható oly munkára, amelyre testileg alkalmatlan.

30. Cikk. A hadifoglyok napi munkaideje, a munkábamenés és a visszatérés idejével együtt, túlhosszú nem lehet és semmiesetre sem haladhatja meg az azon a vidéken ugyanolyan munkánál alkalmazott polgári munkásokét. Minden hadifogolynak minden héten, lehetőleg vasárnap, egymásután következő 24 óra pihenő jár.

3. Fejezet

A tiltott munkáról

31. Cikk. A hadifogoly munkája a hadműveletekkel semmiféle közvetlen kapcsolatban nem állhat. Különösen tilos foglyokat bárminemű fegyver vagy lőszer gyártásánál és szállításánál, valamint a harcoló csapatok részére szánt anyag szállításánál alkalmazni.

Az előbbi bekezdés rendelkezéseinek megsértése esetén a hadifoglyoknak jogukban áll, hogy a parancs végrehajtása, vagy teljesítésének megkezdése után, felszólamlásukat a 43. és 44. Cikkekben említett hatáskörrel bíró bizalmi férfiak, útján, vagy ezek hiányában a védőhatalom képviselői útján bejelentsék.

32. Cikk. Tilos a hadifoglyokat egészségtelen, vagy veszélyes munkára alkalmazni.

A munkafeltételeknek fegyelmi intézkedéssel való súlyosbítása tiltva van.

4. Fejezet

A munkáskülönítményekről

33. Cikk. A munkáskülönítmények rendjének a hadifogolytáborokéhoz hasonlónak kell lennie, különösen az egészségügyi feltételek, az élelmezés, a baleset vagy betegség esetén való ápolás, a levelezés és a csomagok átvétele tekintetében.

Minden munkáskülönítmény egy fogolytáborhoz tartozik. A tábor parancsnoka felelős a jelen egyezmény intézkedéseinek a munkáskülönítménynél való betartásáért.

5. Fejezet

A fizetésről

34. Cikk. A hadifoglyok a tábor igazgatása, berendezése és karbantartása körül végzett munkákért fizetést nem kapnak.

Az egyéb munkákra alkalmazott foglyoknak a hadviselő felek közt létrejött megegyezésekben megállapítandó fizetéshez van joguk.

Ezekben a megegyezésekben állapítandó meg az a rész, amelyet a tábor vezetősége visszatarthat, az az összeg, amely a hadifogoly tulajdona marad és a mód, mely szerint ez az összeg a fogsága tartama alatt rendelkezésére bocsátandó.

Az említett megegyezések megkötéséig a foglyok munkájának fizetése az alábbi irányelvek szerint állapítandó meg:

a) Az állam számára végzett munkákat a saját hadsereg ugyanolyan, munkát végző legénysége számára érvényes díjszabás szerint, vagy ha ilyen nincs, a végzett munkának megfelelő díjszabás szerint kell fizetni.

b) Ha a munkát más közhivatal, vagy magánosok részére végezték, feltételeit a katonai hatóságokkal egyetértésben kell megállapítani.

A hadifogoly javára fennmaradó egyenleget fogsága végén kell kifizetni részére. Elhalálozás esetén az egyenleg diplomáciai úton elküldendő az elhúnyt örököseinek.

IV. Szakasz

A hadifoglyoknak a külvilággal való érintkezéséről

35. Cikk. A hadviselő feleknek az ellenségeskedések megkezdésekor közölniök kell a jelen szakasz rendelkezéseinek végrehajtásáról vonatkozólag tett intézkedéseket.

36. Cikk. Mindegyik hadviselő félnek időnként meg kell állapítania azoknak a leveleknek és levelezőlapoknak a számát, amelyeket a különböző csoportokba tartozó hadifoglyok havonta küldhetnek és ezt a számot közli a másik hadviselő féllel. Ezek a levelek és levelezőlapok posta útján a legrövidebb útvonalon továbbítandók. Fegyelmi okokból sem nem késleltethetők, sem vissza nem tarthatók.

Minden fogolynak a táborba való érkezése után, legkésőbb egy hét mulva, valamint betegség esetén alkalmat kell adni, hogy családjának levelezőlapot küldjön, értesítve azt fogságbajutásáról és egészségi állapotáról. Ezek a levelezőlapok a lehető legsürgősebben továbbítandók és semmi körülmények közt sem késleltethetők.

A foglyok levelezése általában anyanyelvükön történik. A hadviselő felek megengedhetik a más nyelveken való levelezést is.

37. Cikk. A hadifoglyoknak meg van engedve, hogy élelmiszereket, valamint élelmezésüket, vagy ruházkodásukat szolgáló egyéb cikkeket tartalmazó postacsomagokat kapjanak. A csomagokat a címzetteknek elismervény ellenében kell átadni.

38. Cikk. A hadifoglyoknak szánt, vagy általában közvetlenül, vagy a 77. Cikkben említett tudakozódó hivatalok útján küldött levelek, pénz vagy értékküldemények és postacsomagok minden postai illetéktől mentesek, úgy a feladási és rendeltetési országokban, mint a közvetítő országokban.

Hasonlóképpen mentesítendők a foglyoknak szánt természetbeni adományok és segélyek mindennemű behozatali, vagy egyéb illeték, valamint az állam által üzemben tartott vasutakon való szállítási díjak alól.

Elismert sürgős esetben a foglyoknak megengedhető, hogy a szokásos díjak megfizetése mellett táviratot adhassanak fel.

39. Cikk. A hadifoglyoknak meg kell engedni, hogy személyükre szóló könyvküldeményeket kapjanak. Ezek a könyvek cenzurának vethetők alá.

A védőhatalmak és a szabályszerűen elismert és engedélyezett segítő egyesületek képviselői a fogolytáborok könyvtárai részére műveket és könyvgyüjteményeket küldhetnek. Ezeknek a küldeményeknek a könyvtár részére való átadása cenzúrai akadályok címén nem szenvedhet késedelmet.

40. Cikk. A levelezés cenzurája a lehető legrövidebb idő alatt elintézendő. A postai csomagok ellenőrzését pedig, ha lehet a címzett, vagy egy általa megfelelően elismert megbízott jelenlétében és úgy kell végezni, hogy az esetleg a csomagokban levő élelmiszerek meg ne romoljanak.

A hadviselő felek által katonai vagy politikai okokból kimondott levelezési tilalmak csak ideiglenes jelleggel bírhatnak és csak a lehető legrövidebb ideig tarthatnak.

41. Cikk. A hadviselő felek minden tekintetben megkönnyítik a hadifoglyoknak szánt vagy általuk aláírt iratok, ügydarabok vagy okiratok, különösen a meghatalmazások és végrendeletek továbbítását.

Szükség esetén megteszik a szükséges intézkedéseket a fogoly aláírásának hitelesítése iránt.

V. Szakasz

A hadifoglyoknak a hatóságokkal való érintkezéséről

I. Fejezet

A hadifoglyoknak a fogságban való bánásmódra vonatkozó panaszairól

42. Cikk. A hadifoglyoknak jogukban áll, hogy a katonai hatóságokkal, amelyeknek alá vannak rendelve, közöljék a fogságban való bánásmódra vonatkozó kérelmeiket.

Ugyancsak jogukban áll, hogy a védőhatalom képviselőihez forduljanak a végett, hogy azokkal közöljék azokat a pontokat, melyek tekintetében a fogságban való bánásmódot illetőleg panaszaik merültek fel.

Ezek a kérelmek és felszólamlások sürgősen továbbítandók.

Még ha ezek alaptalanoknak bizonyulnak is, semmiféle büntetésre okot nem szolgáltathatnak.

2. Fejezet

A hadifoglyok képviselőiről

43. Cikk. Minden helyiségben, ahol hadifoglyok vannak, ezek a katonai hatóságokkal és a védőhatalmakkal szemben való képviseletükre jogosult bizalmi férfiakat jelölhetnek ki.

A kijelölést a katonai hatóság jóváhagyása alá kell bocsátani.

A bizalmi férfiak feladata a csoportos küldemények átvétele és szétosztása. Ugyancsak, ha a foglyok maguk között kölcsönös segítőegyesület létesítését határoznak el, ez az egyesület a bizalmi férfiak illetékessége alá fog tartozni. Másrészt ezek a foglyoknak felajánlhatják segítségüket, hogy megkönnyítsék a 78. Cikkben említett segítőegyesületekkel való érintkezésüket.

A tisztek és hasonló állásúak táboraiban a legmagasabb rendfokozatú legidősebb fogoly tisztet kell közvetítőként elismerni a tábor hatóságai és a tisztek és hasonló állásúak között. Ebből a célból jogosult egy fogoly tisztet választani, aki tolmácsként legyen jelen a tábor hatóságaival folytatott megbeszéléseknél.

44. Cikk. Ha a bizalmi férfiak munkásokként vannak alkalmazva, a hadifoglyok képviseletével járó tevékenykedésüket a kötelező munkaidőbe be kell számítani.

A bizalmi férfiaknak a katonai hatóságokkal és a védőhatalommal való levelezése mindenképpen megkönnyítendő. Ez a levelezés nem korlátozható.

A hadifoglyok képviselői nem helyezhetők át a nélkül, hogy utódjaiknak a folyó ügyekbe való bevezetéséhez szükséges időt ne hagyjanak számukra.

3. Fejezet

A hadifoglyokkal szemben alkalmazandó büntető rendelkezésekről

1. Általános rendelkezések

45. Cikk. A hadifoglyok a fogvatartó hatalom hadseregében érvényes törvényeknek, szabályzatoknak és rendeleteknek vannak alárendelve.

Fegyelemsértő cselekmények miatt velük szemben az ezekben a törvényekben, szabályzatokban és rendeletekben foglalt rendszabályok alkalmazhatók.

Mindazonáltal ennek a fejezetnek rendelkezései tekintetbe veendők.

46. Cikk. A hadifoglyokra a fogvatartó hatalom katonai hatóságai és bíróságai nem róhatnak ki más büntetéseket, mint aminőket ugyanilyen cselekményekért a saját hadseregbeli katonáikkal szemben alkalmazni kell.

Azonos rendfokozatok mellett a fegyelmi büntetést elszenvedő hadifogoly tisztek, altisztek vagy legénységi egyének nem vonhatók kedvezőtlenebb elbánás alá, mint aminőt a fogvatartó hatalom hadseregében ugyanaz a büntetés előír.

Tilos minden testi fenyítés, napfény által meg nem világított helyiségben való bebörtönözés és általában bárminő kegyetlenkedés.

Ugyancsak tilos egyéni cselekedetek miatt csoportbüntetést alkalmazni.

47. Cikk. A fegyelemellenes cselekmények, különösen a szökés kísérlete sürgősen kivizsgálandó; az előzetes letartóztatást minden hadifogolyra nézve, akár van rendfokozata, akár nincs, a legrövidebb időre kell korlátozni.

A hadifoglyok elleni bírói vizsgálat a lehető leggyorsabban lefolytatandó; az előzetes letartóztatást, amennyire csak lehetséges, korlátozni kell.

Az előzetes letartóztatás tartama a fegyelmileg vagy bíróilag kimondott büntetésbe minden esetben beszámítandó, amennyiben az ilyen beszámítás a saját hadseregbeli katonaságnál meg van engedve.

48. Cikk. A hadifoglyok a kiszabott bírói vagy fegyelmi büntetések után nem részesíthetők más bánásmódban, mint a többi foglyok.

Mindazonáltal a szökés kísérlete miatt büntetett foglyok különleges felügyelet alá helyezhetők, ami azonban nem járhat a jelen egyezménnyel a foglyoknak nyujtott bármely biztosíték megszüntetésével.

49. Cikk. A fogvatartó hatalom a hadifoglyot rendfokozatától meg nem foszthatja.

A fegyelmileg büntetett foglyok nem foszthatók meg a rendfokozatukkal járó előjogaiktól. Különösen a szabadságvesztés büntetésüket elszenvedő tiszteket és hasonló állásúakat nem szabad ugyanazokban a helyiségekben elhelyezni, mint az altiszteket vagy legénységi egyéneket.

50. Cikk. Megszökött hadifoglyok, akiket elfogtak, mielőtt hadseregüket elérték, vagy az őket foglyul ejtett hadsereg által megszállott területet elhagyhatták volna, csak fegyelmi büntetéssel sujthatók.

Azok a foglyok, akiknek sikerült hadseregüket elérniök, vagy az őket foglyul ejtő hadsereg által megszállott területet elhagyniok, újbóli fogságba jutásuk esetén előző szökésük miatt semmiféle büntetéssel sem sujthatók.

51. Cikk. A szökés kísérlete még visszaesés esetén sem tekinthető súlyosbító körülménynek, ha a hadifoglyot a szökés kísérlete folyamán személy vagy vagyon ellen elkövetett bűntettek vagy vétségek miatt bíróság elé állítják.

A megkísérelt vagy véghezvitt szökés után a megszököttnek a szökésnél segédkezet nyujtó bajtársai e miatt csak fegyelmileg büntethetők.

52. Cikk. A hadviselő felek ügyelnek arra, hogy az illetékes hatóságok a legnagyobb jóindulattal járjanak el annak a kérdésnek a mérlegelésénél, hogy a hadifogoly által elkövetett cselekmény fegyelmileg vagy bíróilag büntettessék-e.

Különösen áll ez a szökéssel vagy a szökés kísérletével kapcsolatos cselekedetek megítélésénél.

A fogoly ugyanazon cselekedetéért és ugyanazon vádpont alapján csak egyszer büntethető.

53. Cikk. A fegyelmi büntetéssel sujtott hadifogoly, aki a hazaszállításra tekintetbe jönne, nem tartható vissza azon a címen, hogy büntetését még nem töltötte ki.

Azok a hazaszállítandó foglyok, akik bűnvádi üldözés alatt állanak, az eljárás végéig és adott esetben a büntetés letöltéséig kizárhatók a hazaszállításból; azok, akik valamely ítélet alapján máris el vannak zárva, büntetésük végéig visszatarthatók.

A hadviselő felek közlik egymással az előbbi bekezdésben jelzett okok miatt haza nem szállíthatók névsorát.

2. Fegyelmi büntetések

54. Cikk. A hadifogolyra kiszabható legszigorúbb fegyelmi büntetés az elzárás.

Ugyanezen büntetés tartama 30 napnál több nem lehet.

Ez a maximális 30 nap akkor sem léphető túl, ha a hadifoglyot ügye tárgyalása alkalmával egyszerre több cselekedet miatt vonják fegyelmileg felelősségre, akár összefüggésben állanak ezek a cselekmények egymással, akár nem.

Ha fogoly az elzárás folyamán vagy végén újabb fegyelmi büntetésben részesül, az elzárás egyes szakaszai között három napi megszakításnak kell lennie, ha a szakaszok egyike 10 vagy több napos.

55. Cikk. A 11. Cikk utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés fenntartása mellett a büntetés szigorítása címén a fegyelmileg büntetett hadifoglyokra alkalmazhatók a fogvatartó hatalom hadseregében megengedett élelmezési megszorítások.

Mindazonáltal ezek a megszorítások csak akkor rendelhetők el, ha a fogoly egészségi állapota ezt megengedi.

56. Cikk. A hadifoglyok a fegyelmi büntetés kitöltésére sohasem helyezhetők át büntető intézetekhez (fogházakhoz, fegyintézetekhez, fegyenctelepekhez stb.).

A helyiségeknek, ahol a fegyelmi büntetések kitöltendők, meg kell felelniök az egészségügyi követelményeknek.

A büntetést szenvedő foglyoknak lehetővé kell tenni, hogy magukat tisztántarthassák.

A foglyoknak mindennap módot kell adni, hogy testgyakorlatokat végezzenek, vagy hogy legalább két órán át szabad levegőn tartózkodjanak.

57. Cikk. A fegyelmileg büntetett hadifoglyoknak meg kell engedni, hogy írjanak és olvassanak, úgyszintén leveleket küldjenek és átvegyenek.

Viszont megengedhető, hogy a csomagokat és pénzküldeményeket csak a büntetés kitöltése után kézbesítsék a címzetteknek. Ha a ki nem osztott csomagok romlandó cikkeket tartalmaznak, az ilyen cikkeket a tábor kórházának vagy konyhájának kell átadni.

58. Cikk. A fegyelmileg büntetett hadifoglyoknak kérelmükre meg kell engedni, hogy a napi orvosi vizsgálatnál megjelenjenek. Az ilyenek az orvos által szükségesnek tartott ápolásban részesítendők, és ha kell, átteendők a tábor kórházába vagy más kórházba.

59. Cikk. A bíróságok és felsőbb katonai hatóságok illetékességének fenntartása mellett, fegyelmi büntetéseket csak a tábor- vagy különítményparancsnoki minőségben fegyelmi hatalommal felruházott tiszt, vagy az őt helyettesítő felelős tiszt mondhat ki.

3. Bűnvádi eljárás

60. Cikk. A hadifogoly ellen indított bűnvádi eljárás megindításakor a fogvatartó hatalom erről azonnal, amint ezt csak teheti, de mindenesetre a tárgyalás megnyitására kitűzött határnap előtt a védőhatalom képviselőjét értesíti.

Ez az értesítés a következő adatokat tartalmazza:

a) a fogoly polgári állása és rendfokozata;

b) tartózkodási helye vagy a fogvatartás helye;

c) a vádpont vagy vádpontok részletezése, az alkalmazandó törvényes rendelkezések megemlítésével.

Ha ebben az értesítésben, az ügyben ítélkező bíróság, a tárgyalásra kitűzött nap és a tárgyalás helye nem volnának megjelölhetők, ezek az adatok a védőhatalom képviselőjével utólag a lehető legsürgősebben, de mindenesetre legalább három héttel a tárgyalás megnyitása előtt közlendők.

61. Cikk. Egyetlen hadifogoly sem ítélhető el a nélkül, hogy a védekezésre alkalma ne lett volna.

A fogoly nem kényszeríthető arra, hogy a terhére rótt cselekményben magát bűnösnek ismerje el.

62. Cikk. A hadifogolynak jogában áll, hogy maga által választott hivatott védő támogatását, és ha szükséges, megfelelő tolmács szolgálatait vegye igénybe. Erről a jogáról a fogvatartó hatalom a tárgyalás előtt kellő időben értesítse.

Ha a fogoly nem választana védőt, ilyenről részére a védőhatalom gondoskodhatik. A fogvatartó hatalom a védőhatalommal ennek kérésére közli a védelem ellátására hivatott egyének névsorát.

A védőhatalom képviselőinek jogukban áll, hogy a per tárgyalásánál jelen legyenek.

Ez alól a szabály alól csak annak az egy kivételnek van helye, ha a tárgyalásnak az állam biztonsága érdekében zártnak kell lennie. A fogvatartó hatalom erről értesíti a védőhatalmat.

63. Cikk. Hadifogollyal szemben csak a fogvatartó hatalom haderejéhez tartozó személyekre nézve illetékes bíróság és csak az ezekre érvényes eljárás szerint hozhat ítéletet.

64. Cikk. Minden hadifogolynak jogában áll a vele szemben hozott ítélet ellen akképpen élni perorvoslattal, mint a fogvatartó hatalom haderejéhez tartozó személyeknek.

65. Cikk. A hadifoglyokkal szemben hozott ítéletet azonnal közölni kell a védőhatalommal.

66. Cikk. Ha a hadifogollyal szemben halálos ítéletet hoztak, a bűncselekmény természetét és körülményeit részletesen feltüntető értesítést kell mielőbb a védőhatalom képviselőjéhez küldeni, hogy azt ahhoz a hatalomhoz eljuttassa, amelynek hadseregében a fogoly szolgált.

Az ítélet az értesítéstől számított legalább három hónap eltelte előtt végre nem hajtható.

67. Cikk. A hadifogoly nem foszthető meg valamely ítélet következtében vagy másképpen az Egyezmény 42. Cikkében biztosított kedvezménytől.

IV. Cím

A fogság végéről

I. Szakasz

A közvetlen hazaszállításról és a semleges államokban való elhelyezésről

68. Cikk. A hadviselő felek tartoznak a nagybeteg és súlyosan sebesült hadifoglyokat rendfokozatukra és számukra való tekintet nélkül, szállítható állapotba hozva, hazájukba visszaküldeni.

Ennek megfelelően a hadviselő felek között sürgősen megkötendő megegyezések fogják megállapítani úgy a közvetlen hazaszállítást, mint a semleges államban való esetleges elhelyezést maguk után vonó rokkantsági vagy betegségi eseteket. A hadviselő felek ezeknek a megegyezéseknek a megkötéséig az ehhez az egyezményhez támpontként csatolt egyességmintához tarthatják magukat.

69. Cikk. Az ellenségeskedések megkezdése után a hadviselő felek megegyeznek vegyes orvosi bizottságok kijelölésében. Ezek a bizottságok három tagból alakítandók, akik közül kettő valamely semleges államhoz tartozik, egyet pedig a fogvatartó hatalom jelöli ki; a semleges állambeli orvosok egyike elnököl. Ezek a vegyes bizottságok megvizsgálják a beteg vagy sebesült foglyokat és meghozzák rájuk vonatkozólag a szükséges határozatokat.

A bizottsági határozatokat szótöbbséggel hozzák s azok a legrövidebb idő alatt végrehajtandók.

70. Cikk. A fogolytábor orvosa által kijelölteken kívül még a következő hadifoglyok bocsátandók a 69. Cikkben említett vegyes orvosi bizottság vizsgálata alá, közvetlen hazaszállításuk vagy semleges államban való elhelyezésük céljából:

a) azok a foglyok, akik erre vonatkozólag közvetlen kérelemmel fordulnak a tábor orvosához:

b) azok a foglyok, akiket a 43. Cikkben említett és akár a saját kezdeményezésükből, akár a foglyok kérésére eljáró bizalmi férfiak ajánlanak;

c) azok a foglyok, akiket az a hatalom, melynek hadseregében szolgáltak, vagy az ezen hatalom által szabályszerűen elismert és meghatalmazott segítőtársulat javasol.

71. Cikk. A munkabaleseteknek áldozatul esett hadifoglyok, azok kivételével, akik sérülésüket szándékosan okozták, a hazaszállítást vagy a semleges országban való esetleges elhelyezést illetőleg ugyanezen rendelkezések kedvezményeiben részesítendők.

72. Cikk. Az ellenségeskedések tartama alatt emberséges érzésből a hadviselő felek egyességeket köthetnek a hosszú fogságot szenvedett egészséges hadifoglyoknak közvetlen hazaszállítása, vagy semleges államokban való elhelyezése céljából.

73. Cikk. A hadifoglyok hazaszállításának vagy semleges államban való elhelyezésének költségeit, a fogvatartó hatalom határától kezdve, az a hatalom viseli, amelynek hadseregében ezek a foglyok szolgáltak.

74. Cikk. A hazaszállítottak tényleges katonai szolgálatra nem alkalmazhatók.

II. Szakasz

Az ellenségeskedések megszüntével történő szabadonbocsátásról és hazaszállításról

75. Cikk. Amint a hadviselő felek fegyverszüneti egyezményt kötnek, tartoznak ebbe elvileg a hadifoglyok hazaszállítására vonatkozó intézkedéseket belevenni. Ha ilyen intézkedések nem volnának az egyezménybe foglalhatók, a hadviselő felek tartoznak mégis errevonatkozólag minél előbb érintkezésbe lépni egymással. Mindenesetre a béke megkötése után a hadifoglyok hazaszállításának a lehető legrövidebb idő alatt meg kell történnie.

A közönséges bűntett vagy vétség miatt bűnvádi eljárás alatt álló hadifoglyok mindamellett az eljárás befejeztéig és adott esetben a büntetés letöltéséig visszatarthatók. Ugyanez vonatkozik a közönséges bűntett vagy vétség miatt elítéltekre.

A hadviselő felek közötti megállapodás szerint bizottságok küldhetők ki a különféle helyeken lévő foglyok felkutatására és hazaszállításuk biztosítására.

V. Cím

A hadifoglyok elhalálozásáról

76. Cikk. A hadifoglyok végrendeletei ugyanolyan feltételek alatt veendők fel és állítandók ki, mint a saját hadseregbeli katonáké.

Ugyanezek a szabályok irányadók a haláleset megállapítására vonatkozó okiratokra.

A hadviselő felek ügyelnek arra, hogy a fogságban elhalt hadifoglyokat tisztességesen eltemessék és a sírok az összes szükséges jelzésekkel el legyenek látva, azokat tiszteletben tartsák és megfelelően gondozzák.

VI. Cím

A hadifoglyokat segítő és tudakozódó hivatalokról

77. Cikk. Az ellenségeskedések megkezdésekor a hadviselő hatalmak mindegyike, valamint azok a semleges hatalmak, melyek hadviselőket fogadtak be, a területükön lévő hadifoglyokra nézve hivatalos tudakozódó hivatalt állítanak fel.

A hadviselő felek mindegyike a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tudakozódó hivatalát a hadserege által történt minden egyes fogoly elfogásáról, megadva a rendelkezésére álló összes személyazonossági adatokat, hogy az érdekelt családok mielőbb értesíthetők legyenek és közölve a hivatalos címet, amelyre a hozzátartozók a foglyoknak írhatnak.

A tudakozódó hivatal részint a védőhatalmak, részint a 79. Cikkben megjelölt központi iroda útján ezeket az adatokat sürgősen megküldi az érdekelt hatalmaknak.

A különböző illetékes hivatalok a hadifoglyokra vonatkozó kérdések megválaszolásával megbízott tudakozódó hivatalnak megküldik az internálásokra és áthelyezésekre, a becsületszóra történő szabadlábrahelyezésekre, a hazaszállításokra, a szökésekre, a kórházi tartózkodásokra és a halálesetekre vonatkozó, valamint minden egyéb felvilágosítást, amely szükséges ahhoz, hogy minden hadifogoly számára személyi lap legyen készíthető és nyilvántartható.

A hivatal erre a személyi lapra a lehetőséghez képest és az 5. Cikk rendelkezéseinek tekintetbe vételével rávezeti az anyakönyv számát, a fogoly családi és utónevét, a születés idejét és helyét, rendfokozatát és csapattestét, atyja utónevét és anyja családi nevét, a baleset alkalmával értesítendő személy címét, a fogoly sebesüléseit, elfogatása, táborbahelyezése, sebesülései és elhalálozása helyét és idejét, valamint minden más fontosságú bíró adatot.

Az érdekelt hatalmaknak a foglyok személyazonosságának megkönnyítését elősegítő újabb adatokat tartalmazó heti névjegyzékeket kell küldeni.

A foglyok személyi lapja a béke megkötése után megküldendő annak a hatalomnak, amelynél a fogoly szolgálatot teljesített.

A tudakozódó hivatal azonkívül tartozik összegyüjteni a hazaszállított, becsületszóra szabadonbocsátott, megszökött vagy meghalt hadfoglyok által hátrahagyott személyi használatra szánt összes tárgyakat, értékeket, levelezéseket, zsoldigazolványokat, személyazonosságot igazoló ismertető jeleket stb.-t, s ezeket az érdekelt államnak megküldeni.

78. Cikk. A hazájuk törvényeinek megfelelően szabályszerűen megalakuló jótékony cél közvetítésével foglalkozó hadifogolysegítő egyesületek, valamint megfelelően meghatalmazott képviselőik a hadviselő felek részéről a katonai követelmények szabta határokon belül mindennemű támogatásban részesítendők, hogy emberbaráti tevékenységüket hathatósan kifejthessék. Az ilyen egyesületek megbizottainak megengedhető, hogy a táborokban és a hazaszállított foglyok élelmezési állomáshelyein a katonai hatóság személyre szóló engedélyével ellátva és írásbeli kötelezettséget vállalva aziránt, hogy a katonai hatóság által előírt összes rendészeti intézkedéseknek alávetik magukat, segélyeket osszanak ki.

79. Cikk. A hadifoglyokra vonatkozólag semleges államban központi tudakozódó iroda létesítendő. A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, ha szükségesnek tartja, az érdekelt hatalmaknak javaslatot tesz ilyen iroda megszervezésére.

Ennek az irodának feladata lesz, hogy a foglyokra vonatkozólag mindazokat az értesüléseket összegyüjtse, amelyeket hivatalos vagy magánúton be tud szerezni; ezeket az értesítéseket a lehető legsürgősebben eljuttatja a foglyok hazájába, vagy ahhoz a hatalomhoz, melyet a foglyok szolgáltak.

Ezek a rendelkezések nem magyarázhatók úgy, mintha a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága emberbaráti működését kívánnák korlátozni.

80. Cikk. A tudakozódó hivatalok postai díjmentességben és a 38. Cikkben foglalt egyéb kedvezményekben részesítendők.

VII. Cím

Egyezménynek alkalmazása bizonyos polgári egyénekre

81. Cikk. Azoknak az egyéneknek, akik a hadsereget követik, a nélkül, hogy közvetlenül ahhoz tartoznának, mint a levelezők, hírlapírók, markotányosok, hadseregszállítók, ha az ellenség fogságába esnek és ez fogvatartásukat szükségesnek tartja, joguk van arra, hogy velük mint hadifoglyokkal bánjanak, feltéve, hogy igazolvánnyal vannak ellátva annak a hadseregnek a katonai hatósága részéről, amelyet kísérek.

VIII. Cím

Az Egyezmény végrehajtásáról

I. Szakasz

Általános rendelkezések

82. Cikk. A jelen Egyezmény rendelkezéseit a Magas Szerződő Felek minden körülmények között betartják.

Abban az esetben, ha háború idején a hadviselő felek egyike nem volna tagja az egyezménynek, ennek rendelkezései mégis kötelezők maradnak azok között a hadviselő felek között, akik ehhez csatlakoztak.

83. Cikk. A Magas Szerződő Felek fenntartják maguknak azt a jogot, hogy külön egyezményeket kössenek a hadifoglyokat érintő mindazon kérdésekre vonatkozólag, amelyeknek külön rendelkezését szükségesnek találják.

A hadifoglyok ennek a megegyezésnek kedvezményeit hazaszállításuk befejeztéig élvezik, kivéve, ha az említett vagy későbbi megegyezések ellenkező rendelkezéseket tartalmaznak vagy hasonlóképpen, ha a hadviselő felek egyike vagy másika a fogságban levő foglyokra nézve kedvezőbb intézkedéseket létesít.

Jelen egyezmény rendelkezéseinek mindkét részről leendő alkalmazásának biztosítására és a fent jelzett különleges egyezmények létrehozásának megkönnyítésére a hadviselő felek már az ellenségeskedések megkezdésekor felhatalmazást adhatnak, hogy a hadifoglyok igazgatásával megbízott hatóságok képviselői tanácskozásra összejöjjenek.

84. Cikk. Ennek az egyezménynek és az előbbi cikkben említett különleges egyezményeknek szövege, lehetőleg a hadifoglyok anyanyelvén kifüggesztendő olyan helyen, ahol azt az összes hadifoglyok tanulmányozhatják.

Azokkal a hadifoglyokkal, akik képtelenek a kifüggesztett szövegről tudomást szerezni kérelmükre ezeknek az egyezményeknek a szövege közlendő.

85. Cikk. A Magas Szerződő Felek a svájci Szövetségi Tanács útján közlik egymással a jelen egyezmény hiteles fordítását, valamint azokat a törvényeket és szabályzatokat, amelyeket a jelen egyezmény alkalmazásának biztosítására hozhatnak.

II. Szakasz

Az ellenőrzés szabályozásáról

86. Cikk. A Magas Szerződő Felek elismerik, hogy az egyezmény pontos alkalmazása a hadviselő felek érdekeinek védelmével megbízott védőhatalmak közreműködése által biztosítékot fog nyerni, ebből a szempontból a védőhatalmak diplomáciai személyzetükön kívül, alattvalóik vagy más semleges állam alattvalói közül delegátusokat jelölhetnek ki. Ezekre a delegátusokra nézve ki kell kérni annak a hadviselő félnek a jóváhagyását, amely mellett küldetésüket gyakorolják.

A védőhatalom képviselői vagy elfogadott delegátusai felhatalmazást nyernek, hogy kivétel nélkül meglátogassanak minden helyet, ahol hadifoglyok vannak elhelyezve. Joguk van a foglyok által elfoglalt bármely helyiségbe bemenni, a foglyokkal általában tanúk nélkül, személyesen vagy tolmács útján érintkezni.

A hadviselő felek a legnagyobb mértékben megkönnyítik a védőhatalom képviselőinek vagy elfogadott delegátusainak feladatát. Látogatásukról a katonai hatóságokat értesíteni kell.

A hadviselő felek megegyezhetnek annak megengedésére nézve, hogy a felülvizsgálati úton a hadifoglyok saját nemzetiségéhez tartozó egyének is résztvehessenek.

87. Cikk. Abban az esetben, ha a hadviselő felek között a jelen egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása körül nézeteltérés merülne fel, a védőhatalmak tartoznak a lehetőséghez képest jó szolgálataikat felajánlani az ellentét rendezése érdekében.

Ebből a célból bármelyik védőhatalom javasolhatja az érdekelt hadviselő feleknek, hogy képviselőik esetleg kellően kiválasztott semleges területen tanácskozásra összejöjjenek. A hadviselő felek tartoznak a nekik ebben az értelemben tett javaslatot elfogadni. A védőhatalom adott esetben az érdekelt hatalmaknak elfogadásra ajánlhat valamely semleges hatalomhoz tartozó vagy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága által delegált személyiséget, aki hivatva lenne a fentemlített tanácskozáson résztvenni.

88. Cikk. A fenti rendelkezések nem gördíthetnek akadályt a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának az érdekelt hadviselő hatalmak beleegyezésével a hadifoglyok védelme érdekében kifejthető emberbaráti működése ellen.

III. Szakasz

Zárórendelkezések

89. Cikk. A jelen egyezmény a szárazföldi háború törvényeire és szokásaira vonatkozó, 1899. évi július 29-i vagy az 1907. évi október hó 18-i hágai egyezményekkel szerződött és a jelen egyezményben résztvevő hatalmak közötti viszonylatban kiegészíti a fentemlített hágai egyezményekhez mellékelt szabályzat II. fejezetét.

90. Cikk. A jelen egyezmény, amely a mai napról keltezendő, 1930. évi február hó elsejéig írható alá Genfben, 1929. évi július hó 1-én megnyitott értekezleten képviselt államok nevében.

91. Cikk. A jelen egyezmény, mihelyt lehetséges, meg fog erősíttetni.

A megerősítő okiratok Bernben fognak letétetni.

Minden megerősítő okirat letételéről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek hiteles másolatát a svájci Szövetségi Tanács megküldi mindazon államok kormányainak, amelyeknek nevében az egyezményt aláírták, vagy a csatlakozást bejelentették.

92. Cikk. A jelen egyezmény legalább két megerősítő okirat letétbe helyezésétől számított hat hónap mulva lép életbe.

Utólag a Magas Szerződő Felek mindegyikére nézve, a saját megerősítő okiratának letételétől számított hat hónap mulva lép életbe.

93. Cikk. A jelen egyezmény életbelépése napjától nyitva áll mindazon államok nevében való csatlakozás számára, amelyek nevében az egyezmény nem iratott alá.

94. Cikk. A csatlakozásokat a svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni és az oda való beérkezésük napja után hat hónapra válnak hatályossá.

A svájci Szövetségi Tanács a csatlakozásokat közli mindazon államok kormányaival, amelyek nevében az egyezményt aláírták vagy a csatlakozást bejelentették.

95. Cikk. A hadiállapot azonnal hatályossá teszi a hadviselő hatalmak által az ellenségeskedés megkezdése előtt vagy után letett megerősítéseket és bejelentett csatlakozásokat. A hadiállapotban levő hatalmaktól beérkező megerősítések vagy csatlakozások közlése a svájci Szövetségi Tanács által a legrövidebb úton fog eszközöltetni.

96. Cikk. A Magas Szerződő Felek bármelyikének jogában áll, hogy ezt az egyezményt felmondja. A felmondás csak a svájci Szövetségi Tanácshoz intézett írásbeli bejelentéstől számított egy év mulva válik hatályossá. A svájci Szövetségi Tanács a bejelentést közli az összes Magas Szerződő Felek kormányaival.

A felmondásnak csak arra a Magas Szerződő Félre van kihatása, amelytől származik.

Egyébként a felmondásnak nincs hatálya oly háború folyamán, amelyben a felmondó hatalom részt vesz. Ebben az esetben az egyezmény az egyévi határidőn túl a béke megkötéséig és mindenesetre a hazaszállítás befejeztéig hatályban marad.

97. Cikk. A jelen egyezménynek egy hitelesített másolata a svájci Szövetségi Tanács útján a Nemzetek Szövetségének levéltárában letétbe helyezendő. Ugyanígy közöltetni fognak a Nemzetek Szövetségével a svájci Szövetségi Tanács által a hozzáérkezett megerősítések, csatlakozások és felmondások.

Minek hiteléül a fentnevezett Meghatalmazottak a jelen Egyezményt aláírták.

Kelt Genfben, ezerkilencszázhuszonkilencedik évi július hó huszonhetedikén, egy példányban, amely a svájci Szövetség levéltárában marad letéve, s amelynek hitelesített másolatai megküldendők az értekezletre meghívott összes államok kormányainak.

[Aláírások]

Függelék a hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó 1929. július 27-iki Egyezményhez

Egyezségminta a hadifoglyoknak egészségügyi okokból történő közvetlen hazaszállítására és a semleges államban való kórházi ápolásra vonatkozólag

I. Irányelvek a közvetlen hazaszállításra és a semleges államban való kórházi ápolásra

A) Irányelvek a közvetlen hazaszállításra

Közvetlenül hazaszállítandók:

1. Azok a betegek és sebesültek, akiknek *gyógyulási lehetősége* az orvosi vélemények szerint egy éven belül nem látszik valószínűnek, állapotuk kezelést igényel és szellemi vagy testi képességük lényeges csökkenést mutat.
2. A *gyógyíthatatlan* betegek és sebesültek, akiknek szellemi vagy testi képessége lényeges csökkenést mutat.
3. A *gyógyult* betegek és sebesültek, akiknek szellemi vagy testi képessége lényeges csökkenést mutat.

B) Irányelvek a semleges államban történő kórházi ápolásra

Kórházi ápolásban részesülnek:

1. Azok a betegek és sebesültek, akiknek gyógyulása egy éven belül valószínűnek és ez a gyógyulás biztosabbnak és gyorsabbnak látszik akkor, ha a betegek és sebesültek igénybevehetik a semleges állam részéről felajánlott támogatást, mintha továbbra is az eredeti fogságban maradnak.

2. Azok a hadifoglyok, akiknek szellemi vagy testi képességeit az orvosi vélemény szerint a fogvatartás komolyan veszélyezteti, míg a semleges államban való kórházi ápolással ez a veszély elkerülhetőnek látszik.

C) Irányelvek a semleges államban ápoltak hazaszállítására

Hazaszállítandók a semleges államban ápolt hadifoglyok közül a következő csoportokba tartozók:

1. Azok, akiknek egészségi állapota olyan, vagy úgy alakul, hogy az egészségi okokból hazaszállítandók csoportjába sorolhatók.

2. Azok a gyógyultak, akiknek testi vagy szellemi képessége lényeges csökkenést mutat.

II. Különleges elvek a közvetlen hazaszállításra vagy a semleges államban való ápolásra

A) Különleges elvek a közvetlen hazaszállításra

Hazaszállítandók:

1. Szervi sérülések következtében a következő tényleges, vagy a működésben megnyilvánuló elváltozásokban szenvedő hadifoglyok: valamely tag elvesztése, paralízis, ízületi vagy más elváltozások, amennyiben a fogyatékosság legalább fél láb, vagy fél kéz, vagy megfelel fél láb, vagy fél kéz elvesztésének.

2. Mindazok a *sebesült vagy sérült hadifoglyok,* akiknek állapota olyan, hogy gyógyulásuk orvosilag tekintve nem látszik egy éven belül valószínűnek.

3. Mindazok a *betegek*, akiknek állapota olyan, hogy gyógyulásuk orvosilag tekintve nem látszik egy éven belül valószínűnek.

Ebbe a csoportba tartoznak különösen:

a) Valamely szerv előrehaladott gümőkórja, amely az orvosi vélemény szerint semleges államban való ápolással nem gyógyítható, vagy legalább is lényegesen nem javítható.

b) A légzőszervek gyógyíthatatlannak tartott nem gümőkóros megbetegedései (így mindenekelőtt erősen kifejlődött tüdőtágulás, hörghuruttal vagy a nélkül, a hörgőtágulások, a súlyos asztma, a gázmérgezések, stb.).

c) A keringési szervek súlyos idült megbetegedései (pl. a szívbillentyűbetegségek, kompenzációs zavarokra való hajlammal, a szívizomzat, szívburok és az edények viszonylagosan súlyos megbetegedései, különösen a nagy véredények műtétileg nem kezelhető verőértágulata, stb.).

d) Az emésztőszervek súlyos idült megbetegedései.

e) A húgy-ivarszervek súlyos idült megbetegedései, főleg például a tünetileg teljesen megállapított idült vesegyulladás különösen mikor már szív- és vérelváltozások vannak jelen, valamint az idült vesemedencegyulladás és hólyaghurut stb.

f) A központi és kerületi idegrendszer súlyos idült betegségei: így mindenekelőtt a súlyos neuraszténia és hisztéria, az epilepszia összes biztosan megállapított esetei, a súlyos Basedow-kór stb.

g) Mindkét szem, vagy az egyik szem vaksága, ha a másik szem látása javítóüveg alkalmazása mellett 1 alatt marad. A látási képesség csökkenése, ha a látást javítással sem lehet legalább az egyik szemnél 1/2 élességre fokozni. Az ebbe a csoportba tartozó egyéb szembetegségek (zöldhályog, szivárványhártyagyulladás, érhártyagyulladás stb.).

h) A kétoldali teljes süketség és az egyoldali teljes süketség, ha a nem teljesen süket fül egy méter távolságról nem hallja a rendes beszédhangot.

i) Az elmebetegség összes határozottan megállapított esetei.

k) Fémektől vagy egyéb okokból eredő súlyos idült mérgezések (ólommérgezés, higanymérgezés, morfinizmus, kokainizmus, alkoholizmus, gázmérgezés stb.).

l) A helyváltoztató szervek idült megbetegedései (torzító izületi gyulladás, köszvény, klinikailag észlelhető elváltozásokkal járó csúz) abban az esetben, ha súlyosak.

m) Az összes rosszindulatú daganatok, ha viszonylag könnyű, a beteg életére nem veszélyes műtéti beavatkozásra nem látszanak alkalmasnak.

n) Az észrevehető szervi elváltozásokkal járó malária összes esetei (a máj, lép tetemes idült megnagyobbodása, cachexia stb.).

o) A súlyos idült bőrbetegségek, amennyiben olyan természetűek, hogy a gyógyításukra semleges országban való ápolás nem javasolt.

p) Az avitaminozis súlyos esetei (beri-beri, pellagra, idült skorbut (süly).

B) Különleges elvek a kórházi kezelésre

A hadifoglyok kórházi ápolásban részesítendők, ha a következő betegségekben szenvednek:

1. Bármely szerv bárminő gümőkórja, ha a jelenlegi orvosi ismeretek szerint gyógyítható, vagy legalább is lényegesen javítható semleges államban való kezeléssel (magaslat, szanatóriumi kezelés stb.).

2. A légző-, keringési-, emésztési és húgyivarszervek, az idegrendszer, az érzékszervek, a helyváltoztató készülékek és a bőr összes kezelést igénylő betegségei, ha ezek nem tartoznak a közvetlen hazaszállítást maguk után vonó csoportokba, vagy ha nem kimondottan heveny bajok, melyeknek gyors gyógyulása remélhető. Az ebbe a pontba tartozó betegségek azok, amelyek a semleges államban rendelkezésre álló gyógyeszközök alkalmazásával sokkal biztosabb gyógyulási lehetőséget nyujtanak, mintha a beteget a fogságban kezelnék.

Különös tekintettel kell lenni az idegzavarokra, amelyeknek okai éppen a háború és a fogság eseményeiben találhatók fel, mint a hadifoglyok pszihaszténiája és egyebek.

Mindezeket, ha megállapítást nyernek, kórházilag kell kezelni, amennyiben súlyosságuk és szervezeti jellegük alapján nem teszik szükségessé a közvetlen hazaszállítást.

A hadifoglyok pszihaszténiájában szenvedők, akik semleges államban történt 3 havi kezelés után nem gyógyultak meg, vagy nem mutatnak végleges javulásra hajlamot, hazaszállítandók.

3. Mindazok a sebesülések, sérülések és következményeik, amelyek több gyógyulási lehetőséget mutatnak semleges országban, mint a fogságban, ha ezek nem vonják maguk után a közvetlen hazaszállítást, vagy nem jelentéktelenek.

4. A malária összes megállapított és klinikailag felderíthető szervi elváltozásokat (a máj, a lép idült megnagyobbodása, cachexia stb.) nem mutató esetei, ha a semleges államban való tartózkodás a teljes gyógyulásra különösen kedvező kilátásokat mutat.

5. Minden mérgezés, különösen a gáz-, fém-, alkaloida-mérgezések, amelyeknél a gyógyulási kilátások semleges országban különösen kedvezők.

Kórházi ápolásban nem részesülnek:

1. A szabályszerűen megállapított összes elmebajok.

2. A gyógyíthatatlannak tekintett szervi vagy működési idegbajok. (Ez a két csoport a közvetlen hazaszállításra jogosít.)

3. A súlyos idült alkoholizmus.

4. A fertőzési korszakban levő összes fertőző betegségek (első- és második fokú syphilis, trachoma, lepra, stb.).

III. Általános észrevételek

A fentebb megállapított feltételek általában a lehető legtágabb szellemben magyarázandók és alkalmazandók.

Ez a tágértelmű magyarázat főleg az éppen a háború vagy a fogság által okozott neuropatikus és pszihopatikus állapotoknál (hadifoglyok pszihaszténiája), valamint a gümőkór minden fokánál alkalmazandó.

Magától értetődik, hogy a tábori orvosok és a vegyes orvosi bizottságok tagjai számos olyan esettel találkozhatnak, amelyek a II. sz. alatt nincsenek felemlítve, vagy amelyek ezekre a példákra nem illenek. Ezek a példák csak mint típusok vannak adva, a sebészeti természetű elváltozásokról hasonló felsorolást nem állítottunk össze, mert a természetüknél fogva határozott jellegű esetek kivételével (pl. amputáció) nehéz volna az egyes típusokról felsorolást összeállítani, a tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen egyes esetek felsorolása a gyakorlatban gyakran jár bajjal.

A felhozott példákra pontosan nem illő eseteknél a fentemlített irányelvek szellemében kell a kérdést megoldani.

IV. A hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására vonatkozó 1906. évi július hó 6-án kelt genfi Egyezmény módosítása és a hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó Egyezmény kidolgozása céljából összehívott diplomáciai értekezlet záróokmánya

A Svájci Szövetségi Tanács által a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására vonatkozó 1906. évi július hó 6-iki genfi Egyezmény módosítása és a hadifogoly-kódex kidolgozása céljából összehívott értekezlet a X. és XI. Nemzetközi Vöröskeresztes Értekezlet által áttanulmányozott és jóváhagyott tervezet alapján Genfben 1929. évi július hó 1–27-ig tanácskozott.

Az értekezlet két bizottságot alakított.

A Genfi Egyezmény módosításával megbízott első bizottságban Paul Dinichert miniszter úr, a másodikban, melynek feladata a hadifogoly-kódex kidolgozása volt, Harald Scavenius miniszter úr elnökölt. A második bizottság két albizottságra oszlott: az egyiknek elnöke Hugh R. Wilson miniszter úr, az Amerikai Egyesült Államok delegátusa, a másiké Sir Horac Rumbold Ő méltósága, Nagy-Britannia delegátusa volt.

Az értekezlet a teljhatalmú megbízottak részéről való aláírás céljaira a mai napról keltezett két egyezményt készített el,

a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására vonatkozó genfi egyezményt és

a hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó egyezményt.

Az értekezlet továbbá kifejezte a következő óhajait és nézeteit:

I. Az értekezlet kifejezi azt az óhaját, hogy tanulmányozzák azt a kérdést, vajjon az ellenség hatalmába esett súlyos sebesültek és betegek érdekében nem volna-e lehetséges kórházi kezelésük végéig további biztosítékról gondoskodni.

II. Az értekezlet a szuverén katonai Jeruzsálemi Szent János betegápoló, röviden Máltai Lovagrend kérelmével kapcsolatban úgy véli, hogy a Genfi Egyezménynek a hadrakelt seregek mellett működő segítő egyesületek helyzetét szabályozó rendelkezései alkalmazhatók ennek a rendnek nemzeti szervezeteire.

Ugyanez vonatkozik az angolországi Jeruzsálemi Szent János nagy priorátusra, valamint a németországi Szent János (Johannita) és Szent György rendekre és az összes államok hasonló betegápoló rendjeire.

III. Az értekezlet kifejezi azt az óhaját, hogy a Genfi Egyezményekben résztvevő államok a közel jövőben értekezletre jöjjenek össze, hogy a legszélesebb alapon szabályozzák a léghajózás egészségügyi alkalmazását háborúban.

IV. Az értekezlet kifejezi azon óhaját, hogy az egészségügyi felszerelés egyöntetűvé tételére alakult s Genfben székelő bizottsághoz tegyék át a katonai egyenruhával nem bíró összes egészségügyi személyzet személyazonossági igazolványa egységes alakjának tanulmányozását és megvalósítását.

V. Az értekezlet elismerve a nemzetközi vöröskereszt egyesületek és az önkéntes segítőegyesületek missziójának fontosságát, a népek közötti összetartás ápolásával kifejtett munkálkodásukban, rendkívül kívánatosnak tartja, hogy ezeknek béke idején tevékenységük gyakorlására a belföldi törvények részéről megengedett lehető legnagyobb mértékben biztosítsanak minden könnyítést és mentességet, főleg elhelyezkedésük, személyzetük és felszerelésük közlekedése és segélyezési műveleteik tekintetében.

VI. Az értekezlet magáévá téve a két bizottság egyhangúlag hozott határozatait, kifejezi azt az óhaját, hogy a hadviselő felek egyikének területén, vagy az általa megszállt területen tartózkodó és ellenséges nemzetiségű polgári lakosság helyzetére és védelmére vonatkozólag nemzetközi egyezmény létrehozatala céljából alapos tanulmányokhoz fogjanak hozzá.

Minek hiteléül a delegátusok a Záróokmányt aláírták.

Kelt Genfben, 1929. évi július hó 27-én egy példányban, amely a Svájci Szövetség levéltárában helyezendő el és amelyről hitelesített másolat küldendő meg az értekezleten képviselt összes államoknak.

[Aláírások]

3. § Ezt a törvényt az érdekelt miniszterek hajtják végre.

TARTALOMJEGYZÉK

1936. évi XXX. törvény ---- 1
a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása és a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában Genfben 1929. évi július hó 27. napján kelt egyezmények becikkelyezéséről ---- 1
Genfi egyezmény a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására ---- 1
IV. Fejezet ---- 3
Az épületekről és felszerelésekről ---- 3
V. Fejezet ---- 4
Az egészségügyi szállításokról ---- 4
VI. Fejezet ---- 5
Az ismertetőjelről ---- 5
VII. Fejezet ---- 6
Az egyezmény alkalmazásáról és végrehajtásáról ---- 6
VIII. Fejezet ---- 6
A visszaélések és a rendelkezések megszegéseinek megtorlásáról ---- 6
Zárórendelkezések ---- 7
Genfi egyezmény a hadifoglyokkal való bánásmódról ---- 8
I. Cím ---- 8
Általános rendelkezések ---- 8
II. Cím ---- 9
Az elfogatásról ---- 9
I. Szakasz ---- 9
A hadifoglyoknak az a arcvonal mögé való továbbításáról ---- 9
II. Szakasz ---- 10
A hadifogolytáborokról ---- 10
1. Fejezet ---- 10
A tábor berendezéséről ---- 10
2. Fejezet ---- 10
A hadifoglyok élelmezéséről és ruházatáról ---- 10
3. Fejezet ---- 11
A táborok egészségügyéről ---- 11
4. Fejezet ---- 11
A hadifoglyok szellemi és erkölcsi szükségleteiről ---- 11
5. Fejezet ---- 11
A táborok belső fegyelméről ---- 11
6. Fejezet ---- 12
A tisztekre és a hasonállásúakra vonatkozó különleges rendelkezések ---- 12
7. Fejezet ---- 12

A hadifoglyok pénzbeli segédforrásairól 12
8. Fejezet 13
A hadifoglyok áthelyezéséről 13
III. Szakasz 13
A hadifoglyok munkájáról 13
I. Fejezet 13
Általános rendelkezések 13
2. Fejezet 13
A munka szervezéséről 13
3. Fejezet 14
A tiltott munkáról 14
4. Fejezet 14
A munkáskülönítményekről 14
5. Fejezet 14
A fizetésről 14
IV. Szakasz 15
A hadifoglyoknak a külvilággal való érintkezéséről 15
V. Szakasz 15
A hadifoglyoknak a hatóságokkal való érintkezéséről 15
I. Fejezet 16
A hadifoglyoknak a fogságban való bánásmódra vonatkozó panaszairól 16
2. Fejezet 16
A hadifoglyok képviselőiről 16
3. Fejezet 16
A hadifoglyokkal szemben alkalmazandó büntető rendelkezésekről 16
1. Általános rendelkezések 16
2. Fegyelmi büntetések 17
3. Bűnvádi eljárás 18
IV. Cím 19
A fogság végéről 19
I. Szakasz 19
A közvetlen hazaszállításról és a semleges államokban való elhelyezésről 19
II. Szakasz 20
Az ellenségeskedések megszüntével történő szabadonbocsátásról és hazaszállításról 20
V. Cím 20
A hadifoglyok elhalálozásáról 20
VI. Cím 20
A hadifoglyokat segítő és tudakozódó hivatalokról 20
VII. Cím 21

Egyezménynek alkalmazása bizonyos polgári egyénekre ---- 21
VIII. Cím ---- 22
Az Egyezmény végrehajtásáról ---- 22
I. Szakasz ---- 22
Általános rendelkezések ---- 22
II. Szakasz ---- 22
Az ellenőrzés szabályozásáról ---- 22
III. Szakasz ---- 23
Zárórendelkezések ---- 23
Függelék a hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó 1929. július 27-iki Egyezményhez ---- 24
Egyezségminta a hadifoglyoknak egészségügyi okokból történő közvetlen hazaszállítására és a semleges államban való kórházi ápolásra vonatkozólag ---- 24
I. Irányelvek a közvetlen hazaszállításra és a semleges államban való kórházi ápolásra ---- 24
A) Irányelvek a közvetlen hazaszállításra ---- 24
B) Irányelvek a semleges államban történő kórházi ápolásra ---- 24
C) Irányelvek a semleges államban ápoltak hazaszállítására ---- 25
II. Különleges elvek a közvetlen hazaszállításra vagy a semleges államban való ápolásra ---- 25
A) Különleges elvek a közvetlen hazaszállításra ---- 25
B) Különleges elvek a kórházi kezelésre ---- 26
III. Általános észrevételek ---- 26
IV. A hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítására vonatkozó 1906. évi július hó 6-án kelt genfi Egyezmény módosítása és a hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó Egyezmény kidolgozása céljából összehívott diplomáciai értekezlet záróokmánya ---- 27